

KIRSAL BİR ALANDA MARJİNAL BİR PEYZAJ MİMARLIğI İMZASI: MUROU SANAT ORMANI

Emrah YALÇINALP¹

^{1*} Dr. Öğr. Üyesi, KTÜ Orman Fak. Peyzaj Mim. Böl. Trabzon,
emrahycinalp@gmail.com

Öz

Dünyanın en kendine özgü ülkelerinden biri olan Japonya'nın oldukça turistik bir bölgesinde bulunan Murou Sanat Ormanı, bulunduğu bölgenin genel karakterinin aksine, oldukça sapa ve hiç kimsenin kolay kolay yolunun düşmeyeceği bir yerde bulunmaktadır. Dünyaca nl heykeltraş Dani Karavan imzalı alan köyden kente ge dikkat çekmek ve bu akışı durdurmak için ortaya konulmuş bir fikrin yansıması olarak ortaya çıkmıştır. İçinde farklı yaklaşımları barındıran on kadar tasarım objesinin "istas-yon" mantığı ile bulunduran alan dünyanın en kendine özgü peyzaj mimarlığı örneklerinden biri olarak kabul görmektedir.

Anahtar Kelimeler Peyzaj mimarlığı, Sanat ormanı, Japonya

Oldukça hızlı geçen lise dönemimin sonlarındaydım. Konu niversite sınavına hazırlık olduğunda, zaman daha da hızlanıyordu. İlk sene sınavı giriş hazırlığımı çok nadir rastlanan bir hastalık baltaladı. Yedi ay kadar sadece yatmamı gerektiren bu hastalıktan ve etkilerinden kurtulduktan sonra, ikinci hazırlık aşamasında bu kez Arap sabunu ile yıkanıp durulanmayan merdivenlerden kayarak aynı yerden ba-cağımı kırdım. Dört ay boyunca yatmamı gerektiren bu hazırlık dönemi de oldukça verimsiz geçmişti. İlk kez

sınavda karşılaştığım integral işaretinin ne olduğunu anlama abamı, sınav sonuçları geldiğinde sıralamada yedinci sırada bulunan mesleğin aslında ne olduğunu anlama çabam izledi. Yeterince vakit kaybetmiştim. Bu peyzaj mimarlığı -her ne ise-benim mesleğim olmalıydı. Birçok arkadaşımın kitaplara gömüldüğü sınav dönemlerinde, sabaha kadar açtığım müzik eşliğinde çizim yapıyorken oldukça mutluydum. Hem zaten peyzaj mimarlığı "geleceğin" mesleği, gelecek de bizimdi! Ben 2000 yılında mezun oldum. O zamanlar peyzaj mimarlığı

***Sorumlu Yazar** *Corresponding Author* | Emrah Yalinalp, Dr. Öğr. Üyesi, KT Orman Fak. Peyzaj Mim. Böl. Trabzon,
emrahycinalp@gmail.com

henüz tam olarak oturmamış ama gelecekte yıldızı parlayacak önemli bir alandı. 2005'te yüksek lisansımı bitirdim, yine öyleydi. 2011'de doktoram bitti ama bizim mesleğin gelecekte en önemli meslek olacağı söylemi hala devam ediyordu. Bu yazıyı kaleme aldığım-da kırk yaşına merdiven dayamış bir peyzaj mimarı ve akademisyenim. En büyük beklentim hala peyzaj mimarlığının gelecekte olması gereken yere gelmesi ve en önemli mesleklerden biri olarak kabul görmesi. Çünkü peyzaj mimarlığı hayatımızdaki sosyal, ekonomik ve ekolojik değişkenlerin üzerinde inanılmaz fazla etkisi olan, çok büyüğü bir meslek. Bir tarım ürünü üzerinden bir ülkeye milyar dolar seviyesinde katkı sağlamasının ne kadar olası olduğuna şahit oldum. Afetlerin önlenmesinde, sağlıklı nesiller yetiştirilmesinde ne kadar önemli bir rolü olduğunu dünyanın çok farklı coğrafyalarında defalarca gözlemledim. Hatta hatta peyzaj mimarlığının köyden kente göçü durdurmak için kullanıldığını bile şahit oldum!

Sosyal medyanın hayatımıza girerek yaptığı en büyük değişikliklerden birisi de elbette hepimizi biraz tasarımcı, biraz doktor, biraz mühendis yapmasıydı. Bunun bizim mesleğe en önemli yansımaları da hiç şüphesiz "pinterest tasarımı" gibi bir kavramın hayatımızın içine girmesi oldu. Paylaşıldıkça popülerlik kazanan birçok tasarım fotoğrafik hafızalarımızda yer alsada fazlasını bilmiyor ve çok da umursamıyor-duk. İşte benim Murou Sanat Ormanı ile tanışmam da, aslında birazcık ben onun farkında olmadan, tam da böyle olmuştu. Beton bir platform, spiral yapıp kıvrıla kıvrıla giden bir su kanalı ve kanalın so-nunda duran çizgi filmlerden fırlamış bir ağaç formu ile beynime kazınan kompozisyon bana istemsizce "Sanki bu dünyadan değil" dedirtmişti. İsmi bulmak bile zordu. İsmi bulduktan sonra bilgi sahibi ol-mak da öyle. Böylesine bir yer için bu kadar az bilgi bulunmasının anlaşılabilir bir yanını bulmaya çalışı-

yordum. Garip bir şekilde ne orayla ilgili doyurucu bir bilgi bulabilmişim, ne de niçin hakkında bu kadar az şey olduğuna dair bir açıklama. İş başa düşmüştü... Nerede olduğuna bakınca yüzümde bir gü-lümseme belirdi. Daha önce uzun süre yaşadığım, defalarca gittiğim ve çok sevdiğim bir ülke: Japon-ya. Üstelik, "memleket" bildiğim Kansai bölgesinde. O andan sonra Murou Sanat Ormanı için ilk fırsatı kollamaya başladım. Ve nihayet o gün gelip çattı.

Şekil1 Murou Sanat Ormanı yolunda

Bulduğu bölgenin yakın çevresindeki en önemli merkez olan Nara oldukça popüler bir turistik şehirdi. Daha önce defalarca gittiğim bu şehrin de diğer şehirler gibi ne kadar cana yakın insanlarla dolu olduğunu zaten biliyordum. İstasyondan çıkar çıkmaz karşımda beliren danışma bürosuna giderek bilgi almak istedim. Bu tür yerlerde Japonca konuşabiliyor olmanız size insanüstü bir gayretle yardımcı olunması konusunda müthiş bir avantaj sağlıyordu. Murou Sanat Ormanı'na nasıl gidebileceğimi sor-duğumda, her zaman almaya alışık olduğum Japonca konuşabilme övgüsü yerine "Orası neresi ki?" diye bir soru geldi. Dünyanın öteki ucundan onu görmek için kalkıp geldiğim, belli ki çok ciddi de bir para harcanan böylesi bir yer hakkında nasıl oluyordu da turizm danışma ofisinin bile haberi olmuyor-du? Şaşkınlıkla harita üzerindeki yerinden en yakın istasyonu

buldum. Son derece sapa bir hat üzerine, günde sadece birkaç sefer olan bir şehre gitmem gerekiyordu. Bunun için de daha öncesinde bir tren değiştirmek zorundayım. Japonya'nın en kalabalık istasyonlarından birinden trene bindim. Tren değiştirmek için indiğim şehir nispeten küçüktü ve etrafta hiç kimse yoktu. Bir saat kadar bekleyerek ikinci trene bindim. Bu kez trende de hiç kimse yoktu. İndiğim istasyondan dışarıya çıktığımda gördüğüm tek şey bir taksi ve onun şöförüydü. "Buraya gitmek istiyorum" diyerek haritadaki yeri işaret ettim. "Şimdi gidemem, bir sonraki trenle gelecek bir öğrenciyi bekliyorum. Sen de oraya gidemezsin. Zaten kapanmasına iki saat kaldı." dedi. Bu kadar yolu Murou için gelmiştim, vazgeçmek olmazdı. "Yürüyerek ne kadar sürer?" diye sordum. Gülerek "3 saat, hiç durmazsan" dedi. "Başka bir toplu taşıma aracı yok mu?" diye sordum. "Yarım saat sonra şurdan bir otobüs kalkar ama anayolda indikten sonra 5-6 km yürüyerek tırmanman lazım" dedi. Çaresizlikten çok umutla kabul ettim. Şehrin hareket eden tek cismi olan otobüs gelince, onlarca dakikadır gördüğüm ikinci insan olan şöföre derdimi anlattım. "Tamam" dedi, "Seni orada indiririm." Bom boş otobüse atladım. "Bekle biraz" dedim. Koşarak taksicinin yanına gittim. "Kaçta kapanıyor demiştin?" diye sordum. "Altı" diye cevapladı. "Tamam öyleyse" dedim. "Saat altıyı on geçe beni almaya gelir misin?" Adam güldü. "Tamam" dedi. Arabanın camındaki cep telefonu numarasına fotoğraf çekmem onu daha da güldürdü. Otobüse bindim. Ormanlık bir vadi içinde kıvrıla kıvrıla giden bir yolda, küçük bir yol sapağında "şak" diye durduk. Yarım saattir yoldaydık ve etrafta hiç-bir şey, hiç kimse yoktu. Otobüsün bozulmuş olabileceğini düşündüm. Şöför arkasına döndü. "Bura-dan yukarı gideceksin" dedi. Teşekkür edip otobüsten indim. Nefes nefese son derece dik olan yolda ilerlemeye başladım. On dakika geçti. On beş dakika geçti. Sonra yirmi... Artık çok yorulmuştum. Murou'yu göremeyecek olmaktan çok geriye nasıl döneceğim kaygısı

başlamıştı. Yanlış geldiğime göre taksi buraya gelmeyecekti. Cep telefonu çalışmıyordu. Geri dönmeli miydim? "Haydi" dedim kendi kendime, "Şu son dönemeci de bir geç, sonra yine bir şey göremezsen sağlık olsun." Kalan gücümün ve hevesimin son kırıntılarını kullanarak yürümeye devam ettim. Taban kenarı uzun bir dik üçgen kesitli yapı karşımda belirdi. Ona doğru yaklaştım. Yorgunluktan bitmek üzereyken şehre ayak bastığımdan beri gördüğüm üçüncü Japon'a "Murou Sanat Ormanını arıyorum" dedim. Kadın gülümsedi. "Hoş gel-diniz" dedi, "Yaklaşık 50 dakika sonra kapanıyoruz!"

Şekil2 Girişte üçgen kesitli bir yapı sizi karşılıyor

Hiç şüphe yok ki bu kadar sessizliğin ve kimsesizliğin ortasında bu kadar büyük ölçekli ve pahalı olduğu belli olan bir alan için akla gelen ilk sıfat "absürd" oluyor. İnsanın aklına gelen "Bu kırsal alanda bu kadar aykırı bir mekana ne gerek var ki?" Sorusu ise alanın ortaya çıkmasına neden olan temel yaklaşımı işa-ret ediyor: Kırsal güzeldir, kente göç etmeyin!

İsraili heykeltıraş Dani Karavan tarafından tasarlanan alanda, yeşil çatılı üçgen kesitli giriş kısmını geçince karşılaşılan ilk devasa heykel spiral bambu ormanı. Alanın genlinde de baskın biçimde kullanılan korten çeliğinden yapılmış devasa bir spiralden döne döne yer düzleminin altına inildiği

tasarım, sonrasında sizi düz ve karanlık bir koridordan bir açıklığa getirmekte.

Girişten itibaren ilerlendiğinde karşılaşılan ikinci tasarım ise bence alanın en ikonik ögesi: Spiral kanal. Yağmur suyunu toplamak ve alanı yağmurdan korumak için yapıldığı bilgisiyse biraz tezat oluşturacak biçimde, beton bir platform üzerinde bir çocuğun kağıt üzerine yaptığı çizim gibi ilerleyerek bir ağaçla son bulan tasarım, üstlendiği önemli fonksiyonundan çok görsel karakteri ile "ben buradayım" diyor.

Şekil3. Spiral kanal

Aslında devasa bir güneş saati olan güneş adası ise alanda karşımıza çıkan üçüncü devasa heykel ya da peyzaj objesi. Yine korten çeliğin, yine cömertçe kullanıldığı bu alan da en az diğerleri kadar ilgi çekiçi olmasının yanında, sizi kendisine tırmanmaya ve etrafa daha yüksekte bakmaya davet ediyor. Kul-

lanıcıya vaat ettiği etkinliği yaptıran tasarımın başarılı bulunması gerekliliğinden yola çıkarak, alan içerisinde bulunan en başarılı girişimlerden birinin de burası olduğunu düşünüyorum.

Alandaki bir diğer tasarım ögesi ise, güneş adasından hemen sonra karşımıza çıkan ve Karavan tara-ından antik Yunan amfi tiyatrolarından esinlendiğini söylediği sahne köprü. Ahşap bir daire sahneyi çev-releyen beton bir boşluk ve etrafında birkaç oturma basamağı ve bunu çevreleyen su ögesi ile ön pla-na çıkan tasarım, belki kalabalık bir günde ya da kalabalık bir arkadaş grubu içinde bir performans ser-gileme alanına dönüşebilir.

Şekil4. Güneş adasından alana bakış

Ancak benim gördüğüm kadarıyla genel anlamda en büyük Alandaki bir diğer tasarım ögesi ise, güneş adasından hemen sonra karşımıza çıkan ve Karavan tara-ından antik Yunan amfi tiyatrolarından esinlendiğini söylediği sahne köprü. Ahşap bir daire sahneyi çev-releyen beton bir boşluk ve etrafında birkaç oturma basamağı ve bunu çevreleyen su ögesi ile ön pla-na çıkan tasarım, belki kalabalık bir günde ya da kalabalık bir arkadaş grubu içinde bir performans ser-gileme alanına dönüşebilir. Ancak benim gördüğüm kadarıyla genel anlamda en büyük fonksiyonu sessizlik ve kimsesizlik içerisinde muhtemel kullanıcılarını beklemek olacak. Zaten alan genel olarak o kadar erişilmesi güç, harcanan emeğe

ve paraya kontrast biçimde ulaşılmaması için o kadar bir şey ya-pılmamış bir yer ki; bu kadar sessiz ve kendi halindeki bir yerde ne kadar başarılı olursa olsun bir per-formans bekler miyim, emin olamıyorum.

Sahne köprü'nün sahnesinden ulaşılabilen ve alanın dikkat çekici girişimlerinden bir diğerini oluşturan alan ise Piramit Adası. Bu kadar yoğun yeşilin içinde kırmızımsı kahverengi rengiyle çok iyi bir kontrast oluşturan ve bana ister istemez Barcelona Botanik Bahçesini de anımsatan korten çeliğinin yine cö-mertçe kullanıldığı bu alanın en önemli özelliği, güneşli bir günde yansımalarının içinde bulunduğu gölete vurmasıyla oluşturduğu ayna etkisi.

Şekil5. Spiral kanaldan güneş adasına bakış

Alanda bulunan son insan yapımı ada ise aslında en az insan yapımı özelliği taşıyan ada: Kuş Adası. Kullanıcıların erişemediği, sadece görsel olarak varlığını bildikleri bu daire ada üzerinde yalnızca bitkisel materyal bulunuyor. Alanın "olmasa da olurmuş" dedirten girişimlerinden biri olan Kuş Adası'nı geçince ise Japonya'nın ünlü Kadife Çamı (Aslına bir peyzaj mimarı olarak çam olmayan her iğne yapraklıya çam denmesinden hiç haz etmiyor

olsam da yapacak bir şey yok gibi duruyor) Cryptomeria japonica ormanı ile kaplı tipik Japon kırsal peyzajını görüyorsunuz. Bundan sonra ya ormanın içine doğru ilerleyecek ya da yürüyüş yolunu takip ederek bir "U" dönüşü yapacak ve gölün diğer kıyısından geri döneceksiniz. Ben ikisini de yaptım ve ikisini de tavsiye ederim ama bu ciddi anlamda koşturma demek.

Şekil6. Güney çıkış kapısına giden köprü

Bahsettiğim kısımlar haricinde alanın geriye kalan tek tasarım ögesi ise güney giriş ya da çıkış kapısına doğru ilerleyen köprü. Yine korten ve ahşap kombinasyonu ile tasarlanmış olan konstrüksiyon oldukça ihtişamlı ve bakışı bir uçtan diğerine taşıyan, bir köprü olduğu kadar Temel Tasarım dersi ödevi gibi de duruyor. Etkili çevreden tekrara kadar birçok tasarım prensibini uygulayarak birlik - egemenlik - dengeye ulaşan konstrüksiyon bence Spiral Kanal'dan sonra akılda en çok kalacak ikinci uygulama.

Kırsal alanlara dikkat çekmek ve bu alanların sahip olduğu büyüye vurgu yapmak için ortaya atılan bir fikirle şekillenen Dani Karavan imzalı bu alan için ne düşündüğümü iki kelime ile özetlemem istense, söyleyeceğim şey şu olurdu: Uzak ve acayip. Bu acayıplık biraz büyüleyici atmosferinden geliyorsa ve Kırsal alanlara dikkat çekmek ve bu alanların sahip olduğu büyüye vurgu yapmak için

PEYZAJ

Eğitim, Bilim, Kültür ve Sanat Dergisi

PEYZAJ - Eğitim, Bilim, Kültür ve Sanat Dergisi 1 (2019) 35-40

ortaya atılan bir fikirle Şekillenen Dani Karavan imzalı bu alan için ne dŕndđm iki kelime ile özetlemem istense, söyleyeceğim Şey Şu olurdu: Uzak ve acayip. Bu acayıplik biraz büyüleyici atmosferinden geliyorsa ve bu aslında çok iyi bir Őeyse de, bir kısmı da Şüphesiz bulunduğu evre ile alakasızlığını da ifade eden ve algılanmasını zorlaŐtıran bir zellik. Bu kadar marjinal bir yaklaşımı bu kadar büyük maliyetlerle hayata geçirmek ve onu gidip kuş uçmaz kervan geçmez bir yere gizlemek baŐlı baŐına büyük bir meydan okumayı ifade ediyor. Alanda zaman geçirip dönüŐ yolunda vurduğunuzda ise aklınıza gelen tek bir soru oluyor: Bu, neydi Şimdi böyle?